

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Nytt og nyttig fra Finanstilsynet

Seminar for complianceansvarlige

Gry E. Skallerud
Avdeling for markedstilsyn

Disposisjon

- Finanstilsynets rundskriv om kontrollfunksjonen i verdipapirforetak (compliancerundskrivet)
- PRIIPs
- Nye retningslinjer for kompetansekrav til medarbeidere i verdipapirforetak (MiFID II)

Compliancerundskrivet

Ledelsen

- Har ansvar for at foretaket overholder sine forpliktelser etter verdipapirhandelloven og forskrifter
- Skal utarbeide interne retningslinjer og regelmessig gjennomgå og vurdere disse – også for compliance
- Skal sørge for god compliance-kultur

Compliancerundskrivet

Organisatoriske krav

Effektivitetskravet:

Hvor mye ressurser forventes foretaket å dedikere til compliancefunksjonen?

Look for efficient solutions

Compliancerundskrivet

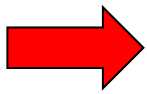
Uavhengighetskravet:

- Compliancfunksjonen skal være uavhengig av ledelsen og andre virksomhetsområder – skal ikke instrueres
- Forholdet til internrevisjon og risikostyringsfunksjon
  - Kan ikke utføre oppgaver for internrevisjonen
  - Samlet funksjon for risikostyring og compliance må begrunnes
- Compliancemedarbeidere med operative funksjoner
  - Skal ikke være involvert i de tjenestene som skal kontrolleres

Ansvarsområder

Risikobasert tilnærming. Hva menes med dette?

- Må omfatte hele foretakets virksomhet
- Bevisst holdning til hvor ressursene skal settes inn – både for kontroller og forebyggende arbeid
- Må være en kontinuerlig vurdering – risikobildet endres stadig
  - Nye forretningsområder, etablering av filialer eller tilknyttede agenter, nye produkter, tap av erfaren arbeidskraft, omorganiseringer, etablering av nye systemer, betydelige hendelser etc.

Complianceplan som danner grunnlaget for kontrollene og det forebyggende arbeidet

Compliancerundskrivet

- Kontrolloppgaver
  - Dokumentbaserte kontroller er ikke nok - tilstedeværelse er nødvendig
  - Kan ta hensyn til andre kontroller som er utført, men må ta selvstendig stilling til disse
  - Ren dokumentkontroll er ikke tilstrekkelig
- Råd og veiledning
  - Regelverk, rutiner og produkter som tilbys
  - Avvik fra råd fra compliance bør dokumenteres og begrunnes

Compliancerundskrivet

Dokumentasjon er viktig

- Ingen fasit - tenke sjæl!

➔ Hvilke lovkrav skal foretaket dokumentere å ha oppfylt?

- Både gjennomførte kontroll- OG opplæringstiltak
  - Hvilke transaksjoner er kontrollert?
  - Hvilke kontroller er gjort?
  - Hvilke funn er gjort?
  - Hvilke forebyggende tiltak er utført?

Compliancerundskrivet

- Hvilke endringer skjer på dette området med MiFID II?
  - Ingen endringer i direktivet (level 1)
  - Forslag om å beholde gjennomføringsdirektivet, med følgende tillegg fra guidelinen (level 2 - forslag)
    - Risikobasert tilnærming
    - Krav om complianceplan
    - Skriftlige compliancerapporter til ledelsen
    - Organiseringskrav knyttet til uavhengighet
    - Krav om stedfortreder og utførelse av oppgaver på regelmessig basis

PRIIPS

- Hva er PRIIPS?
  - Forordning som fastsetter krav til nøkkelinformasjon om nærmere definerte spareprodukter – både format og innhold
  - Trer i kraft 31. desember 2016
  - Gjennomføringsprosessen i Norge er ikke påbegynt
- Formål
  - Gjøre det lettere for forbrukere å forstå spareproduktet
  - Gjøre det lettere for forbrukeren å sammenligne ulike spareprodukter
  - Øke forbrukeres tillit til finansmarkedet

Hvilke spareprodukter er omfattet?

- Investeringsprodukter hvor avkastningen er avhengig av verdiutviklingen av underliggende referanseindekser eller produkter, som ikke kjøpes direkte av investorer
  - sammensatte spareprodukter (også innskuddsbaserte)
  - AIF-fond
  - unit-linked produkter
  - Kapitalforsikring og livrenteforsikring med investeringsvalg
  - Særlig om UCITS-fond og overgangsregel

- Noen spareprodukter er unntatt, blant annet:
  - Skadeforsikringsprodukter
  - Livsforsikringsprodukter uten investeringsvalg
  - Bankinnskudd som ikke er strukturerte
  - Individuelle pensjonsordninger med investeringsvalg
  - Pensjonskapitalbevis/pensjonsbevis med investeringsvalg
- Merk at medlemslandene står fritt til å gjøre regelverket gjeldende for pensjonsproduktene – ikke tatt stilling til dette i Norge

- Hvem er omfattet av forordningen?
  - i. PRIIPs leverandører
    - Produsenter
    - Foretak som gjør endringer i produktet, for eksempel endringer i risiko- eller avkastningsprofil eller kostnader
  - ii. Foretak/personer som selger og gir råd om PRIIPs
    - Selge: tilby eller inngå PRIIPS-kontrakt med en forbruker

Hvilke krav stilles til nøkkelinformasjonsdokumentet?

- «Accurate, fair, clear and not misleading»
- Selvstendig dokument, adskilt fra markedsføringsmateriale
- Maksimum 3 sider
- Forståelig språk
- Nærmere krav til innhold (blant annet):
  - Beskrivelse av produktets mål og virkemidler
  - Beskrivelse av risiko/avkastnings-profil
  - Beskrivelse av aggregerte kostnader, i prosent og beløp

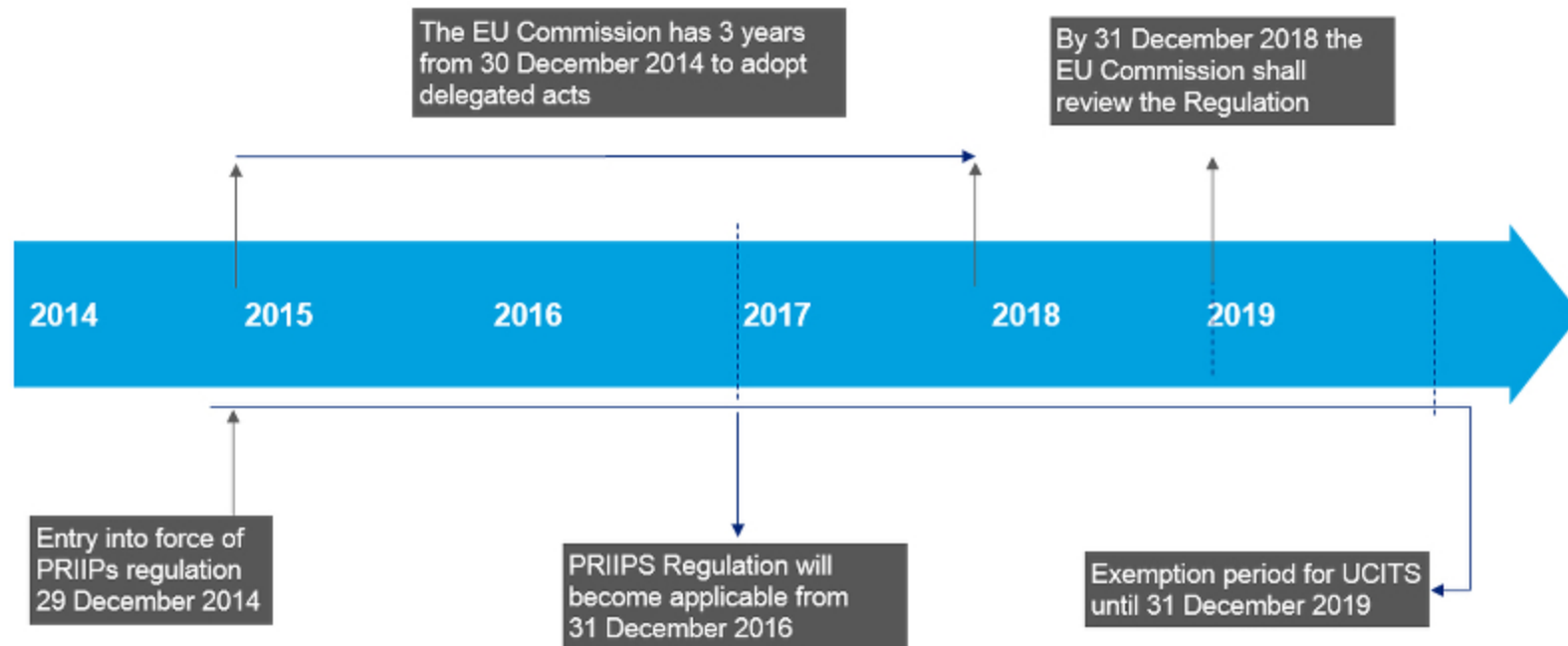

- Hvilke krav stilles til leverandøren?
  - Dokumentet må utformes før produktet gjøres tilgjengelig for investorer
  - Dokumentet skal publiseres på foretakets nettside
  - Dokumentet må jevnlig vurderes og eventuelt oppdateres
- Hvilke krav stilles til distributør/rådgiver?
  - Skal gjøre dokumentet tilgjengelig i god tid før investor inngår kontrakten
  - Kan unntaksvis gjøres tilgjengelig etter inngått avtale

Product intervention:

- Kompetent myndighet kan forby eller begrense markedsføring og salg av forsikringsbaserte produkter etter forordningen
- EIOPA kan nedlegge midlertidig forbud eller midlertidig begrense markedsføring og salg av forsikringsbaserte produkter
- Tilsvarende myndighet som EBA har for strukturerte innskuddsprodukter og ESMA for finansielle instrumenter

PRIIPS

ESMA's retningslinjer for kompetansekrav til medarbeidere i verdipapirforetak

- Nytt i MiFID II: krav om kunnskap og erfaring for medarbeidere i verdipapirforetak
  - «necessary knowledge and competence to fulfil their obligations under art. 24 and 25»
- ESMA skal fastsette nærmere kriterier i form av guidelines innen 3. januar 2016
- Utkast har vært på høring – utkastet og hørings svar finnes på nettsiden til ESMA

ESMAs forslag:

- «Appropriate qualification»
  - Knytter seg til teoretiske kunnskaper; opplæring og testing
  - FT må publisere kriterier som skal tilfredsstilles
- «Appropriate experience»
  - Knytter seg til erfaring opparbeidet i tilknytning til relevante investeringstjenester
  - FT skal fastsette hvor lang erfaring som kreves
- 5 års praktisk erfaring skal være tilstrekkelig for dem som allerede er ansatt
  - Mange tilbakemeldinger i høringen på dette

- Ulike krav til rådgivere og dem som kun gir informasjon om finansielle instrumenter og tjenester
  - Hvordan skal dette skillet settes i praksis?
- Krav til foretakene:
  - Årlig gjennomgang av hvilke kompetansebehov foretaket har
  - Krav til opplæringssituasjonen i foretaket
    - Opplæringspersoner må tilfredsstillе kravene selv og være tilstede ved all kommunikasjon med kunder
    - Medarbeidere som ikke tilfredsstiller kravene kan ikke yte relevante tjenester

- Nærmere om hvilke krav som stilles til rådgivere
  - Forstå de finansielle instrumentene (risiko, karakteristikk)
  - Forstå de totale kostnadene ved investeringen
  - Kunne gjennomføre egnethetstest
  - Forstå hvorfor investeringen eventuelt ikke er egnet for kunden
  - Forstå markedet og hvordan dette fungerer
  - Forstå verdsettelsesprinsippene for instrumentet
  - Kunne grunnleggende porteføljeteorori

Nyttige lenker

- Compliancerundskrivet:

http://www.finanstilsynet.no/no/Artikkelarkiv/Rundskriv/2015/2_kvartal/Kontrollfunksjonen-

- PRIIPS:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32014R1286>

- Utkast til ESMA's guidelines for kunnskap og erfaring:

<http://www.esma.europa.eu/content/Draft-guidelines-assessment-knowledge-and-competence>

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

gry.evensen.skallerud@finanstilsynet.no

